

Extrait de la revue **SingulierS** du 2ème trimestre 2010

Revue des parlers romans de la province de Luxembourg

Editeur responsable: P. Otjacques, rue de la Hette 19 - 6840 Neufchâteau

Rubrique : Textes

La calote do grand pére

Claire PAULET
(wallon de Arville)

Mu grand pére, do costè du m' pére, è oyu nûv' pètits èfants. Mi, dju su la dêrin.ne du ç'modéye la. Èt môgré k' il è vikè vî, dju n' è nin oyu l' ôdjeû dol conuche ; mès lès pus vîs d' mès couzins èt couzines mu 'nn-ont sovint côzè. D' après zês, c' astot èn-ome fwârt der avu li min.me èt k' i n' riyot nin avu l' èducâcion d' sès èfants ni avu l' oneûr èt la rèputâcion dol famîye.

Portant, dins sa djon.nèsse, il avot stî in gamin fwârt arnôje èt ki n' sopwartot nin d' èsse contrariè. C' èst li min.me ki racontot k' èstant gamin, il alot ôrdè lès vatches su lès tchamps dol comune. Su pére lî avot promètu ène novale calote si l' ovradge avot stî bin fête. Ca, bin sovint, i lèyot lès vatches livrées a zèles min.mes po polu pêchè o bî djondant lès près. Maleureûzmint por li, lu champète, ki l' avot a l' oûy çu djoû la, lî è teumè dsus po pastèradje 'mon l' vèjin èt pêche sins pèrmis. Ça n' avot nin fêt rîre su pére èt al place d' ène novale calote, c' è stî ène imôdje a cink dèts ki lî è arivè s' la tiasse. I nn-è stî si vèrgogneûs, k' il è dècidè du s' vindjè lu pus vite possible.

L' ocâzion s' è prézantè lu londmwin an-z-alant a scole. Lu champète astot an trin d' finde do bwès dvant sa môjon. Ô momint ki l' ome s' è abachè, l' arsouye è sôrtu s' lance pîres.... Èt panf ! An plin su les fèsses du l' ome ki n' è fêt ni ène ni deûs, il è arivè a scole duvant l' gamin èt è tot racontè o mèsse. Vos advinez bin ki la corècsion nu s' è nin fêt ratinde.

L'afinre nu s' è nin arètè la, ca su l' tins k' i s' fèjot spoûstè il avot vèyu su vèjin du scole ki riyot du s' maleûr. Dju t' rôrè, di-st-i...

An èfèt, lu dîmègne d' après, a grand mèsse, i va s' mète jusse dins l' banc padrî li èt ô momint d' s' assîr, lî plante ène grande awîe du rassèrce dins lès fèsses. Grand dèrame dins l' èglîje. Lu mèsse è apicè l' vîrin pa l' oraye èt l' è raminè a s' pére.

C' èst stî lu còp d' grâce. Assè d' bièstrîes, di-st-i l' pére, vos n' îrez pus a scole, vos vèrez travayè avu mi. Dju v's aprêrè les règues dol vîe an sociètè èt a duvnu èn onète ome...

Çu k' il è duvnu.

Malêjis mots

arnôje = remuant / **apicè** = empoigné / **awîe du rassèrce** = aiguille pour raccommoder les bas / **bî** = bief, ruisseau / **dèrame** = branle-bas / **finde** = fendre / **modéye** = série / **ôdjeû** = occasion / **oyu** = eu (participe passé du verbe avoir) / **pasteradje** = faire paître / **spoûstè** = corriger / **vergogneus** = honteux / **vèjin** = voisin / **zês** = eux /